

گذری بر استانداردهای بین‌المللی مدیریت کیفیت

حمیدرضا کیهانی

(۱) مقدمه

یکی از معضلات اعضای جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران مبحث «مدیریت کیفیت» بهینه بر پرونده‌های حسابرسی بوده که همواره اذهان آن‌ها را به خود اختصاص داده است. در شرایط کنونی، تنها مرجع قابل استفاده در کنترل کیفیت حسابرسی صورت‌های مالی در کشور استاندارد بین‌المللی حسابرسی ۲۲۰ بوده که متأسفانه کماکان در اجرای کامل آن نیز مغفول بوده‌ایم. و این در حالی است که محافل پیشرو در این میسر استانداردهای:

- ۱- استاندارد بین‌المللی مدیریت کیفیت (۱) ISQM1^۱
- ۲- استاندارد بین‌المللی مدیریت کیفیت (۲) ISQM2^۲
- ۳- استاندارد بین‌المللی کنترل کیفیت ۲۲۰ (تجدیدنظر شده) ISA^۳ (Revised) ۲۲۰
- را جایگزین ISQC1^۴ و ISA220 موجود اعلام کرده‌اند و هیأت بین‌المللی استانداردهای حسابرسی و خدمات اطمینان‌بخشی^۵ (IAASB) مؤسسات

حسابرسی را ملزم داشته که از تاریخ ۱۵ دسامبر ۲۰۲۲ موارد سه‌گانه‌ی فوق را اجرا نمایند.

در این مقاله سعی بر این است تا گذری بر استانداردهای بین‌المللی مدیریت کیفیت پیش روی داشته باشیم، تفاوتش را با استانداردهای قبلی مرور کنیم و امیدوارم در آینده‌ای نزدیک و در مقاله‌های دیگر گذری نیز در روش‌های کنترل کیفیت نهادهای نظارتی بر مؤسسات که همواره یکی از دغدغه‌های جامعه‌ی حرفه‌ای ما است داشته باشیم.

۲) تغییرات مهم در استانداردهای بین‌المللی کنترل کیفیت

۱-۲- استاندارد بین‌المللی «کنترل کیفیت ۲۲۰ (تجدیدنظر شده)»:

این استاندارد در ارتباط با کیفیت کارهای حسابرسی صورت‌های مالی و مسئولیت‌های مربوط به شریک و مدیر کار حسابرسی است. اهم تغییرات انجام‌شده در این استاندارد را می‌توان به شرح زیر برشمرد:

الف) به‌روزرسانی استاندارد قبلی برای شرایطی جدید که همراه با توسعه در فناوری‌ها است.

ب) این استاندارد مسئولیت شریک کار حسابرسی را صراحتاً دستیابی به کیفیت، تعامل، هدایت و نظارت بر کار حسابرسی مدنظر قرار داده و در این راستا الزام داشته که مسئولیت‌های شریک مسئول کار حسابرسی به‌طور روشن شفاف شود.

ج) در این استاندارد به یک رویکرد جدید تحت عنوان «بازگشت»^۶ در کیفیت کار و با نگاه این‌که آیا شواهد حسابرسی به‌طور کامل در پرونده کار حسابرسی وجود دارد توجه خاص شده است.

د) به مستندسازی^۷ پرونده‌ی حسابرسی و مطابقت آن با محتوی استاندارد تأکید شده است. این بدان معنا نیست که برای تمامی موارد لزوماً نیاز به استفاده از چک‌لیست انجام کار باشد و در این خصوص می‌توان از قضاوت حرفه‌ای حسابرس نیز استفاده کرد. شریک کار حسابرسی باید به میزان کافی در انجام عملیات حسابرسی

دانش کام
حسابداری
www.Hesabdary.Com
@Hesabdary.Com

ISQM1	استاندارد بین‌المللی مدیریت کیفیت (۱)
	۱. معرفی رویکرد مبتنی بر ریسک با تمرکز بر دستیابی به اهداف نظارت ۲. استفاده از منابع گسترده و فناوری نوین ۳. بهبود در ارتباطات و اطلاعات ۴. نظارت فعال، به‌موقع و مؤثر بر سامانه‌ی مدیریت کیفیت (SOQM) ۵. ارزیابی سالانه‌ی سامانه‌ی مدیریت کیفیت (SOQM) ۶. توجه به استفاده از شبکه‌ها
ISQM2	استاندارد بین‌المللی مدیریت کیفیت (۲)
	۱- توسعه و گسترش در تعداد کارهای حسابرسی‌ای که باید تحت «بازبینی کیفیت کار حسابرسی» (EQR) قرار گیرند ۲- ارتقای معیارهای واجد شرایط برای «بازبینی‌کنندگان کیفیت کار حسابرسی» ۳- اقدامات مؤثر در جهت مستندسازی مدارک و شواهد پرونده‌ی کار حسابرسی
ISA220(Revised)	استاندارد بین‌المللی کیفیت حسابرسی برای صورت‌های مالی (تجدیدنظر شده)
	۱) به‌روزرسانی استاندارد ISA220 برای یک محیط در حال توسعه ۲) وابسته نمودن و ملزم کردن تیم حسابرسی به استفاده از «سامانه‌ی مدیریت کیفیت» مؤسسه ۳) تعاریف لازم و شفاف‌سازی وظایف شریک کار حسابرسی ۴) مدیریت و ارتقای سطح کیفیت در کارهای حسابرسی ۵) داشتن تردید حرفه‌ای در جهت بالا بردن کیفیت کار حسابرسی ۶) منابع

استاندارد بین‌المللی مدیریت کیفیت (۱) این است که SOQM باید با نوع و شرایط مؤسسات حسابرسی و انواع کارهای حسابرسی و خدمات اطمینان‌بخشی که در تعهدات اجرای آن‌ها هستند، مطابقت داشته باشد. لذا ضروری است که مؤسسات به انواع ریسک‌هایی که در اجرا با آن‌ها مواجه هستند توجه کافی داشته باشند تا بتوانند پاسخ لازم را برای پوشش آن‌ها در دستورکار خود قرار دهند. در بسیاری از شرکت‌های مورد رسیدگی انجام کنترل کیفیت کار حسابرسی تقریباً یکسان است. اما ریسک‌هایی که در آن‌ها وجود دارند ممکن است بسیار با هم متفاوت باشند.

۱-۲-۲ - مسئولیت «سامانه‌ی مدیریت کیفیت» با چه کسی است؟
 مسئولیت SOQM با مدیریت (شرکای) مؤسسه است که در این زمینه باید:

الف) شریک باید مفهوم و هدف از

www.Hesabdary.Com
 @HesabdaryCom

اطمینان‌بخشی و خدمات مرتبط با آن را انجام می‌دهند. این استاندارد جایگزین استاندارد ISQC1 شده است.

۱-۲-۲ - یکی از مهم‌ترین تغییرات این استاندارد نسبت به قبل، تأکید بر ایجاد «سامانه‌ی مدیریت کیفیت»^۹ (SOQM) است و در این زمینه تأکید شده بود که مؤسسات حسابرسی تا تاریخ ۱۵ دسامبر ۲۰۲۲ نسبت به طراحی و اجرای سامانه‌ی مذکور اقدام کرده باشند.

با توجه به ضرورت‌های دیده شده در سامانه‌ی مذکور، مؤسسات حسابرسی باید:

- اهداف مدیریت کیفیت را مشخص کنند.

- ریسک‌های مربوط به اهداف را شناسایی و ارزیابی نمایند.

- پاسخ‌های نهایی برای پوشش ریسک‌ها را طراحی و اجرا کنند.

۱-۲-۱ - یکی از اصول کلیدی

مشارکت داشته و آثار این عمل باید به‌وضوح در پرونده‌ی حسابرسی مشهود باشد، یعنی این که:

- طرح کلی حسابرسی را امضا کند
 - در جلسات و مباحث تیم حسابرسی و «بازبین‌کننده‌ی کیفیت کار حسابرسی»^۸ (EQR)، شرکت داشته باشد و از تصمیم‌گیری‌های مهم و قضاوت‌های تیم حسابرسی، یادداشت‌برداری در پرونده نگهداری کند.

یکی از نکات قابل‌اهمیت که باید به آن توجه داشت این است که مستندات پرونده باید نشان دهد که کار حسابرسی قبل از امضای گزارش توسط «بازبینی‌کنندگان کیفیت کار حسابرسی» بررسی شده است.

۲-۲ - استاندارد بین‌المللی مدیریت کیفیت (۱) (ISQM1)
 این استاندارد برای مؤسساتی است که خدمات حسابرسی، بررسی اجمالی صورت‌های مالی و یا سایر خدمات

ریسک موارد ذیل را نیز در نظر گرفت:
الف) احتمال وقوع ریسک (ریسک‌های با احتمال پایین، نیازی به پیگیری ندارد)
ب) میزان تأثیر ریسک بر کیفیت کار حسابرسی (ریسک‌های متوسط و بالا نیاز به پیگیری دارند)

ج) نحوه‌ی تعیین آستانه‌ی ریسک همچنین برای ارزیابی ریسک‌ها باید به این نکته‌ی بسیار مهم توجه داشت که شناخت محیط و نوع کسب‌وکار واحد مورد رسیدگی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و باید در ادامه به مواردی چون شیوه‌ی مدیریت راهبردی شرکت، میزان منابع، قوانین و مقررات لازم‌الاجرا در شرکت و انواع تعهدات مرتبط با آن، در نظر گرفته شود.

ضمناً باید توجه داشت کسی که ارزیابی ریسک را انجام می‌دهد دانش لازم را برای این کار داشته باشند.

۱-۲-۲-۲-۲-۱ پاسخ به ریسک‌های شناسایی شده کیفیت در کار حسابرسی: به‌منظور تعیین پاسخی مناسب به ریسک‌های شناسایی شده باید از راهکارهایی مناسب بهره برد و بررسی کرد که آیا برای این کار از یک فرد یا یک گروه و یا این‌که از مشاوران خارج از مؤسسه و با ابزارهای مناسب استفاده کرد؟ و نهایتاً آیا در حاصل کار پاسخ‌های لازم به موارد زیر داده شده است:

- در پاسخ‌های داده شده به ماهیت ریسک‌ها توجه کافی شده است؟
- پاسخ ریسک‌ها در زمانی مناسب و در زمان‌بندی مناسب استخراج می‌شود؟
- در جهت کسب پاسخ مناسب به ریسک‌ها به آستانه‌ی آن‌ها نیز توجه شده است؟

۲-۲-۲-۱-۲ تعیین راهکارهای مناسب برای ارائه‌ی پاسخ‌های مشخص به ریسک‌های کیفیت در کار حسابرسی این استاندارد از فرایندی به‌نام (EQR)^{۱۰} یا «بازبینی کیفیت کار حسابرسی» استفاده می‌کند و در

دست‌کم
حسابداری
www.Hesabdary.Com
@Hesabdary.Com

وجود شرط استقلال حرفه‌ای ج-۳) فرایند مناسب نظارت و اصلاحات لازم در سیستم کیفیت کار حسابرسی نکته: یکی از تأکیدات مهم IAASB در این استاندارد این است که «سامانه‌ی مدیریت کیفیت» به صورت سالانه مورد ارزیابی و اصلاح لازم در جهت اهداف تعیین شده قرار گیرد.
۲-۲-۲-۲ اجزای مدیریت کیفیت کار حسابرسی در ISQM1:

اجزای این استاندارد را می‌توان شامل موارد ذیل دانست که به شرح هر یک از آن‌ها پرداخته می‌شود:

۱-۲-۲-۲-۱ شناسایی و ارزیابی ریسک‌های کیفیت کار حسابرسی:

در این زمینه باید توجه داشت که:
- چه ریسک‌هایی باید شناسایی شوند؟

- چه ریسک‌هایی باید ارزیابی شوند؟
برای ریسک‌های شناسایی شده باید آستانه‌ی تعیین و به سه گروه دست‌کم، متوسط و زیاد تقسیم شوند و باید توجه داشت که در تعیین آستانه‌ی حدود

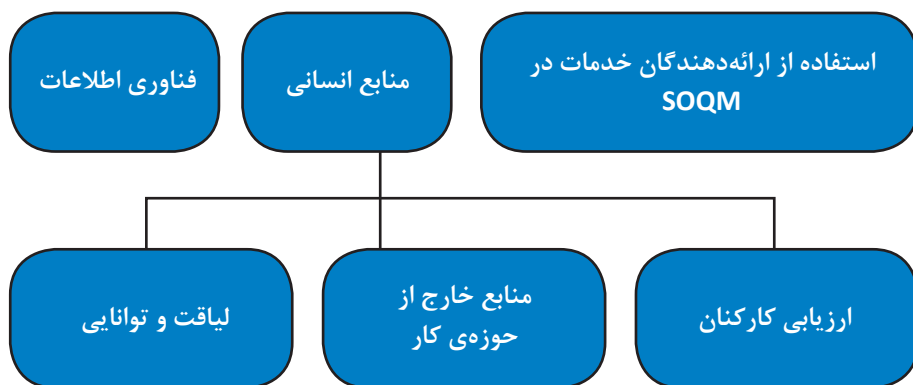
استاندارد ISQM1 را درک کند.
ب) برای «سامانه‌ی مدیریت کیفیت» افراد مناسب از نظر توانمندی و دارای صلاحیت را انتخاب و آن‌ها را با مسئولیت‌های واگذار شده آشنا کند.
ج) شریک باید به‌طور مداوم با آن‌هایی که مسئولیت اجرای سامانه‌ی مذکور را دارند در ارتباط باشد و بر نحوه‌ی صحیح اجرای سامانه، نظارت کافی داشته باشند.

به‌طور کلی این استاندارد بیانگر شفافیت و اجرای مناسب «سامانه‌ی مدیریت کیفیت» در مؤسسه است و شرکا را موظف می‌دارد که متعهد به اجرای تعهدات خود نسبت به کارهای محوله و پاسخ‌گو به کیفیت مناسب آن‌ها باشند.

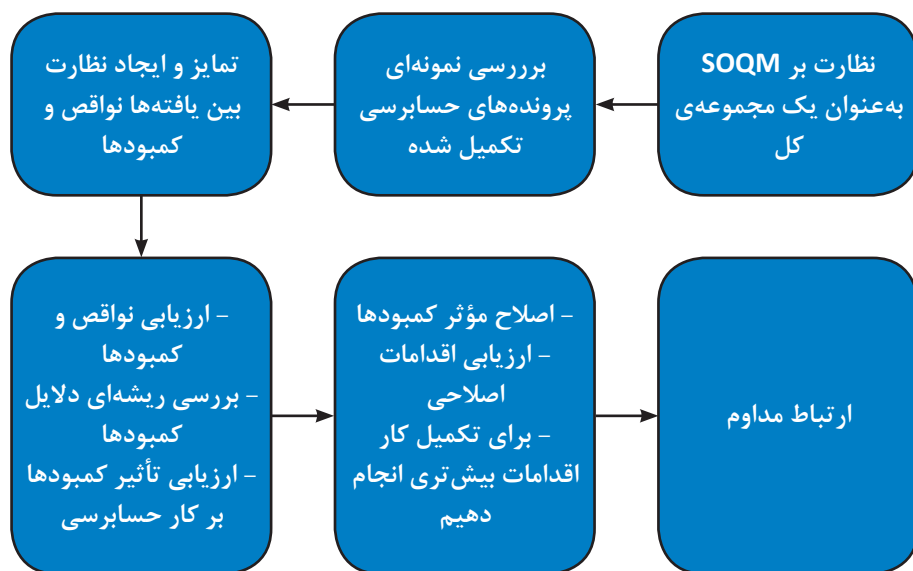
برای اجرای و برقراری موارد گفته شده، مؤسسات باید مسئولیت‌های عملیاتی خود را به سه حوزه‌ی کلیدی زیر اختصاص دهند:

ج-۱) برقراری «سامانه‌ی مدیریت کیفیت»
ج-۲) انطباق عملیات اجراشده با

نگاره ۱

نگاره ۲

این راستا الزام دارد که توجه داشته باشیم در مدیریت کیفیت کار انجام شده «بازبینی کیفیت کار حسابرسی» به‌درستی صورت گرفته باشد.

در EQR کنترل می‌شود که آیا:
۱- حسابرسی مطابق با استاندارد انجام گرفته است؟

۲- نظارت کافی و بهره‌گیری از سیاست‌ها و رویه‌های مؤسسه در کیفیت کار حسابرسی صورت گرفته است؟

۳- فرایند «بازبینی کیفیت کار حسابرسی» توسط تیمی مستقل از تیم اجراکننده کار صورت پذیرفته است؟

با اجرای صحیح فرایند EQR می‌توان به این نتیجه رسید که:

- منجر به ارائه‌ی پیشنهادها و اصلاحی برای رفع ریسک‌های شناسایی شده در طول انجام کار حسابرسی خواهد شد.

- به‌منظور بهبود حسابرسی سال‌های آتی چه روش‌هایی را اجرا نماییم.

- در نهایت EQR باعث خواهد شد که حسابرسان کار حسابرسی را با کیفیت بالاتری انجام و گزارش مناسبی به ذی‌نفعان ارائه دهند.

۳-۲-۲- منابع مورد استفاده در اجرای مدیریت کیفیت کار حسابرسی در (ISQM1):

منابع موجود در این برهه از زمان با منابعی که در زمان تصویب و اجرای استاندارد (ISQC1) مورد استفاده قرار می‌گرفت بسیار متفاوت شده و توسعه‌ی زیادی یافته است.

در ISQM1 منابع نگاره‌ی ۱ مورد استفاده قرار می‌گیرد:

- منابع انسانی باید متشکل از کارکنان شایسته، متعهد و دارای توانایی‌های لازم در انجام تعهدات و مسئولیت‌های شغلی خود باشند و در فواصل زمانی مناسب و در پایان هر کار حسابرسی مورد ارزیابی قرار گیرند.

استفاده از فناوری‌های روز باید در

مستلزم نگارش مقاله‌ی جداگانه‌ای است.

- یکی از ابزارهای مورد نیاز در اجرای ISQM1 منابع خارج از حوزه‌ی کاری و افرادی هستند که در برقراری SOQM فعال بوده‌اند. در این زمینه مؤسسه‌ی حسابرسی الزام دارد که آن‌ها را ارزیابی و بهترین آن‌ها را انتخاب نماید، این ارزیابی باید منتج به این موضوع گردد که آیا آن‌ها مناسب همکاری هستند یا خیر؟

- ذکر این نکته ضروری است که «مسئول کار حسابرسی»، مسئولیت اطمینان از دسترس بودن منابع فوق را در زمان‌های موردنیاز به‌عهده دارد.

۴-۲-۲- نظارت و اصلاح^{۱۸} (نگاره ۲)

دستور کار قرار گیرد برای مثال با ETL^{۱۱} اطلاعات در «انبار حافظه‌ی داده‌ها» و شناسایی شاخص‌های اجرایی و فرایندی^{۱۳} (KPI) قادر خواهیم بود در داشبوردهای مدیریتی و نظارت، نسبت به اخذ گزارش‌ها از هوش تجاری^{۱۴} (BI) و «داده‌کاوی»^{۱۵} اقدام و اقدام پر ریسک و یا مستعد بهبود را شناسایی کنیم.

همچنین از طریق هوش مصنوعی AI^{۱۶} و «یادگیری ماشین»^{۱۷} و «هوش بینایی» می‌توان به اطلاعات ارزشمند و مفیدی در جهت کاهش هزینه‌ها، دقت در کارایی بهتر و سرعت در دستیابی به اطلاعات استفاده کرد. گفتنی است موارد فوق مقوله‌ی دیگری است که

• آیا کمبودها و نواقص شناسایی شده‌اند؟
• آیا نواقص و کمبودهای شناسایی شده ارزیابی شده‌اند؟
• آیا این نواقص و کمبودها با اهمیت هستند یا فراگیر؟
• آیا دلایل ریشه‌ای کمبودها و نواقص بررسی شده‌اند؟
• آیا برای اجرای عملیات فوق فرد یا افرادی، طبق آنچه گفته شد، تعیین شده‌اند؟
لازم به توضیح است که «علت ریشه‌ای»^{۱۶} نواقص و کمبودها باید بررسی و تجزیه و تحلیل گردند تا برای درک علت ایجاد تمامی آن‌ها و به‌منظور طراحی پاسخ‌های اصلاحی مناسب مورد استفاده قرار گیرد.

۶- تجزیه و تحلیل «علل ریشه‌ای» نواقص و کمبودها
علل ایجاد نواقص و کمبودها را باید با سؤالات زیر دریافت:
- دلیل اول: چرا نواقص و کمبودها ایجاد شده است؟
- دلیل دوم: چرا دلیل اول اتفاق افتاده است؟
- دلیل سوم: چرا دلیل دوم اتفاق افتاده است؟

و آن‌قدر این عمل ادامه خواهد یافت تا علت اصلی و ریشه‌ای موضوع یافت گردد.

نواقص و کمبودها می‌تواند دلایل ریشه‌ای متعدد داشته باشد و یا نواقص و کمبودهای متعدد می‌تواند منبعث از یک دلیل ریشه‌ای واحد ایجاد شده باشد.

برای ارزیابی و رفع نواقص و کمبودها، شناخت آن‌ها بسیار اهمیت دارد ولی در اکثر مواقع علت وقوع و ایجاد این رخداد مشخص نیست و در این‌جا باید از ابزار تحلیل «علت ریشه‌ای» برای مشخص کردن دلیل اساسی یک یافته یا کمبود استفاده شود.

را نداشته است.
در نتیجه، هر یک از موارد فوق می‌تواند در اهداف ISQM1 خلل ایجاد کند.

به‌طور کلی می‌توان بیان کرد که مبحث نظارت و اصلاح شامل بررسی پرونده‌های در جریان رسیدگی، مصاحبه با تیم حسابرسی، بررسی مکاتبات و ارتباطات بین مدیران کار حسابرسی، ارزیابی استفاده‌ی مفید از فناوری اطلاعات و بررسی نتیجه‌ی کار ارائه‌کنندگان خدمات برون‌سپاری شده است.

این بررسی‌ها می‌تواند به ارزیابی SOQM به‌عنوان یک واحد مستقل از ISQM1 به‌عنوان یک سیستم کمک شایانی کند.

برای اجرای عملیات فوق نیاز به چکلیستی جدید و جدای از چکلیست‌های قبلی که در اجرای کیفیت کار در ISQC1 بوده باید مورد استفاده قرار گیرد، در تهیه‌ی این چکلیست باید از الزامات جدید ISA220 (تجدید نظر شده) کمک گرفت.

۵- برای درک بهتر مفاهیم و موارد فوق می‌توان سؤالات زیر را مورد توجه قرار داد:

• آیا در تهیه‌ی چکلیست‌های ISQM، سؤالاتی برای ارزیابی SOQM دیده شده است؟

• آیا نظارت‌های کلیدی در آن دیده شده است؟

• آیا یافته‌های نظارت در چکلیست SOQM ارزیابی شده‌اند؟ که مشخص شود این یافته‌ها از نوع نواقص است؟ یا خیر؟

• چه کسی این اعمال را انجام داده است؟

• آیا انجام نظارت بر اساس ارزیابی یافته‌ها صورت گرفته است؟

در ادامه‌ی نظارت و اصلاح باید به موارد زیر نیز توجه داشت:

در این قسمت به موارد زیر می‌توان اشاره داشت:

۱- فرایند انجام نظارت و اصلاح در واقع بخشی از SOQM است.

۲- هدف از نظارت این است که در ابتدا باید توجه داشت که مؤسسه بر کل «سامانه‌ی مدیریت کیفیت» کار حسابرسی، نظارت داشته باشد و با انجام این فرایند، کلیه‌ی نواقص و مشکلات کار را که در اجرا پیش آمده شناسایی کند و ضمناً برای جلوگیری از وقوع مجدد آن برنامه‌ریزی داشته باشد.

ISQM1 تأکید بر این دارد که به صورت نمونه‌ای از کارهای حسابرسی تکمیل شده، پرونده‌هایی انتخاب و بررسی شود و باید تکیه بر کارهایی داشته باشیم که دارای ریسک بالا و اجرای ضعیف‌تر است. در واقع مؤسسه باید SOQM را به‌عنوان یک سامانه‌ی متشکل و به‌هم‌پیوسته، در ارزیابی پرونده‌های انتخابی خود به اجرا بگذارد و از علل ریشه‌ای نواقص شناسایی شده، پاسخ و تحلیلی مناسب داشته باشد.

۳- بخشی از فرایند نظارت و اصلاح شامل بررسی «سامانه‌ی کنترل کیفیت» به‌عنوان یک واحد مستقل از ISQM1 است. بدین معنا که سامانه‌ی مذکور باید مورد بررسی قرار گیرد تا نواقص آن مشخص، رفع و اصلاح شوند.

۴- «سامانه‌ی مدیریت کیفیت» می‌تواند متأثر از نواقص ذیل باشد:

• اهداف برقراری «سامانه‌ی مدیریت کیفیت» تعیین نشده باشد.

• ریسک‌های مربوط به کیفیت در سامانه به‌درستی شناسایی و ارزیابی نشده باشند.

• سامانه ناقص است و یا به‌درستی طراحی نشده تا بتواند به‌طور مؤثر عمل کند.

• پاسخ یافت‌شده برای رسیدگی به ریسک‌های شناسایی و ارزیابی به‌درستی طراحی و اجرا نشده و یا اثربخشی لازم

تجزیه و تحلیل علت ریشه‌ای نواقص باید با استفاده از کلمه‌ی «چرا» صورت گیرد و آن قدر به این عمل ادامه داد تا علت اصلی مشخص شود. ضمناً این عمل نیاز به قضاوت حرفه‌ای دارد. به همین خاطر است که انتخاب افرادی که انجام بررسی و تجزیه و تحلیل را انجام می‌دهند باید با دقت فراوان صورت پذیرد.

می‌توان گفت که «تجزیه و تحلیل علت ریشه‌ای ارقام بخشی از ارزیابی SOQM است.»

۲-۲-۵ مستندسازی:

- مستندسازی یکی از جنبه‌های مهم SOQM است و باید توجه داشت که در تمامی موارد کیفیت کار حسابرسی به‌طور کامل مستند شده باشد.

- جمع‌آوری شواهد و مستندات باید در کلیه‌ی موارد ذیل رعایت شود:

- نظارت و اصلاح

- روش‌ها و دستورالعمل‌های نظارت یافته‌ها
- کمبودها

• بررسی علت ریشه‌ای عوامل و نواقص

• اصلاح

• اثربخشی اصلاح

- ارزیابی سالانه

• اثر بخشی SOQM

برای اجرای بهتر مستندسازی باید به موارد ذیل دقت داشت:

۱. کارکنان حسابرسی باید درک مناسبی از نقش و حوزه‌ی مسئولیت‌های خود در SOQM داشته باشند.

۲. در اجرای عملیات ضمن درک ریسک‌های کیفی، پاسخ‌های لازم را برای رفع آن فراهم آورده باشند.

۳. باید شواهد و مستندات کافی از مرحله‌ی طراحی، اجرا و دستیابی به نتایج لازم و نهایتاً پاسخ ریسک‌های کیفی به دست آمده باشد.

جمع‌آوری شواهد به ما کمک می‌کند تا ارزیابی سالانه از SOQM به‌خوبی

امکان پذیر باشد.

۳) استاندارد بین‌المللی مدیریت کیفیت ۲ (ISQM2)

۱-۳- ISQM2 برای مؤسسات حسابرسی و با عنوان «بازبینی‌های کیفیت کار» است. در واقع این استاندارد به جنبه‌های باقیمانده از بازبینی‌های کیفیت کار حسابرسی می‌پردازد. نقش و مسئولیت اجرای این عملیات برعهده‌ی «بازبینی‌کنندگان کیفیت کار حسابرسی» است.

همچنین ISQM2 به نحوه‌ی انتصاب و واجد شرایط بودن «بازبین» مسئولیت‌های او در رابطه با عملکرد و مستندسازی پرونده‌ی بررسی کیفیت کار حسابرسی می‌پردازد.

۲-۳- این استاندارد به دنبال تحقق موارد ذیل است:

- گسترش بررسی «کیفیت کار» (EQ) در حسابرسی صورت‌های مالی شرکت‌های بورسی، یا کارهایی که در آن‌ها بررسی EQ توسط قوانین یا مقررات الزامی شده باشد.

- تقویت معیارهای صلاحیت برای

انتصاب یک فرد به‌عنوان «بازبین»

-افزایش مسئولیت‌های «بازبینی‌کنندگان کیفیت کار» حسابرسی در رابطه با عملیات اجرای کار که می‌توان مواردی چون ماهیت، زمان‌بندی میزان رویه‌ها و نهایتاً جمع‌آوری شواهد و مستندات را نام برد.

- بزرگ‌ترین تغییر در مورد ISQM2 این است که این استاندارد خود به‌عنوان یک استاندارد جداگانه است و اساساً IAASB به این نکته توجه پیدا کرد که در ISQC1 کنترل کیفی پرونده‌های حسابرسی به‌خوبی صورت نمی‌گیرد و تدوین این استاندارد تلاشی برای مؤثر و کارآمدتر کردن «بازبینی‌های کیفیت کار» حسابرسی بوده است.

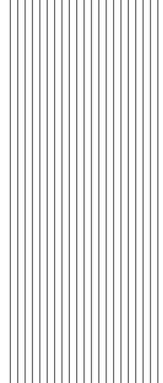
۳-۳ ویژگی‌های «بازبینی‌کنندگان کیفیت» کار حسابرسی به شرح زیر است:

۱- صلاحیت و تجربه: «بازبین‌کننده‌ی کیفیت» کار حسابرسی باید دارای تخصص فنی کافی در زمینه‌ی حسابرسی

www.Hesabdary.Com

@HesabdaryCom

باشد تا بتواند به صورت کارآمد و دقیق اقدامات بازبینی را انجام دهد.

۲- فهم اطلاعات حسابرسی: «بازبینی‌کننده‌ی کیفیت» کار حسابرسی باید دارای صلاحیت و تجربه‌ی لازم در حوزه‌ی حسابرسی، حسابداری و روش‌های اجرای کنترل کیفیت باشد. ضمناً باید درکی قوی از استانداردها و مقررات ذی‌ربط با حسابرسی و خدمات اطمینان‌بخشی و نیز سایر روش‌های حرفه‌ای داشته باشد.

۳- تعهد به کیفیت: «بازبینی‌کننده‌ی کیفیت» کار حسابرسی باید نسبت به رعایت و بهبود کیفیت کار حسابرسی تعهد لازم را داشته باشد و به قوانین و الزامات استانداردهای مربوطه پایبند باشد.

۴- ارتباطات: مهارت‌های ارتباطی مؤثر برای «بازبینی‌کننده‌ی کیفیت» کار حسابرسی بسیار مهم است. او باید بتواند یافته‌ها، پیشنهادها و نقاط بهبود را به تیم‌های اجرایی و مدیریت مؤسسه انتقال دهد.

۵- استقلال و بی‌طرفی: «بازبینی‌کننده‌ی کیفیت» کار حسابرسی باید در اجرای بازبینی خود مستقل و بی‌طرف باشد و هیچ تعارض منافعی نداشته باشد.

۶- توانایی تحلیل و ارزیابی: بازبینی

باید توانایی تحلیلی و ارزیابی جامعی از اطلاعات موجود در مورد کیفیت کار حسابرسی را داشته باشد.

۷- پایبندی به استانداردها: «بازبینی‌کننده‌ی کیفیت» کار حسابرسی باید به استانداردها و دستورالعمل‌های مربوط به کیفیت کار حسابرسی پایبند باشد.

۸- حفظ محرمانگی: «بازبینی‌کننده‌ی کیفیت» کار حسابرسی باید اطلاعات حسابرسی محرمانه را حفظ کرده و به‌عنوان حفاظت‌کننده‌ی اطلاعات عمل کند.

۹- پیشنهادها: «بازبینی‌کننده‌ی کیفیت» کار حسابرسی باید توانایی ارائه‌ی پیشنهادها مناسب برای بهبود کیفیت کار حسابرسی را داشته باشد.

۱۰- تجربه: داشتن تجربه‌ی کافی در زمینه حسابرسی بسیار مفید است. تا بهترین تصمیمات بازبینی اتخاذ شود. در ادامه باید گفت که قبل از این که فرد مورد نظر برای بازبینی یا بررسی پرونده‌ی کیفیت کار انتخاب شود لازم است که یک دوره‌ی ۲ ساله یا حتی طولانی‌تر را در مورد الزامات اخلاقی طی کند. موضوع دیگر این که برای انجام کیفیت کار حسابرسی زمان کافی

داشته باشد.

۳-۳- مستندسازی

IAASB برای مؤثرتر کردن مدیریت کیفیت کار حسابرسی به عامل مهم دیگری به نام مستندسازی اشاره داشته که اهم موارد آن‌ها به شرح زیر است.

- «بازبینی‌کنندگان کیفیت کار حسابرسی» مسئولیت مستندسازی انجام کیفیت کار حسابرسی به عهده دارند.

- مدارک و مستندات مربوط به «بازبینی کیفیت کار» حسابرسی باید به همراه مدارک انجام کار حسابرسی در یک محل بایگانی شوند.

- مستندات مربوط به پرونده‌ی کیفیت کار حسابرسی باید کافی بوده تا مدیر کنترل کیفیت مؤسسه بتواند بدون رجوع به پرونده‌ی کار حسابرسی، از ماهیت، زمان‌بندی و مراحل بازبینی کیفیت کار انجام شده، اطلاع حاصل کند.

- در خاتمه باید به این نکته توجه داشت که آیا مدارک EQR (بازبینی کیفیت کار) کافی است. یا خیر.

ضمناً ارتباط مناسب بین «بازبینی‌کننده‌ی کیفیت» کار حسابرسی با مدیر کار حسابرسی در جهت بهتر شدن روند کار بسیار ضروری و لازم است.^{۲۰}

پی‌نوشت‌ها:

- 1-ISQM1: International Standard on Quality Management 1
- 2- ISQM2: International Standard on Quality Management 2
- 3-ISA220: International Standard on Auditing 220
- 4-ISQC1: International Standard on Quality Control 1
- 5-IAASB: International Auditing and Assurance Standards Board
- 6-Stand back
- 7-Documentation
- 8-EQR: Engagement Quality Reviewers
- 9-SOQM: System of Quality Management

- 10-EQR: Engagement Quality Review
- 11- ETL: Extract Transform and Load
- 12- Data Ware house
- 13-KPI: Key Performance Indicator
- 14-BI: Business Intelligence
- 15-Data Mining
- 16- AI: Artificial Intelligence
- 17- Machine Learning
- 18- Monitoring and Remediation
- 19-Root Case

۲۰- باعث مزید خوشحالی است که نظرات و پیشنهادها خود را به آدرس Keyhani@hadiheseb.com ای‌میل فرمایید.

منبع:

- 1-UHY SIG (Specific Interest Groups) on Quality Control
- 2-Introduction to ISQM1, issued by IAASB

- 3-Introduction to ISQM2, issued by IAASB
- 4-ISA 220 (Revised), issued by IAASB